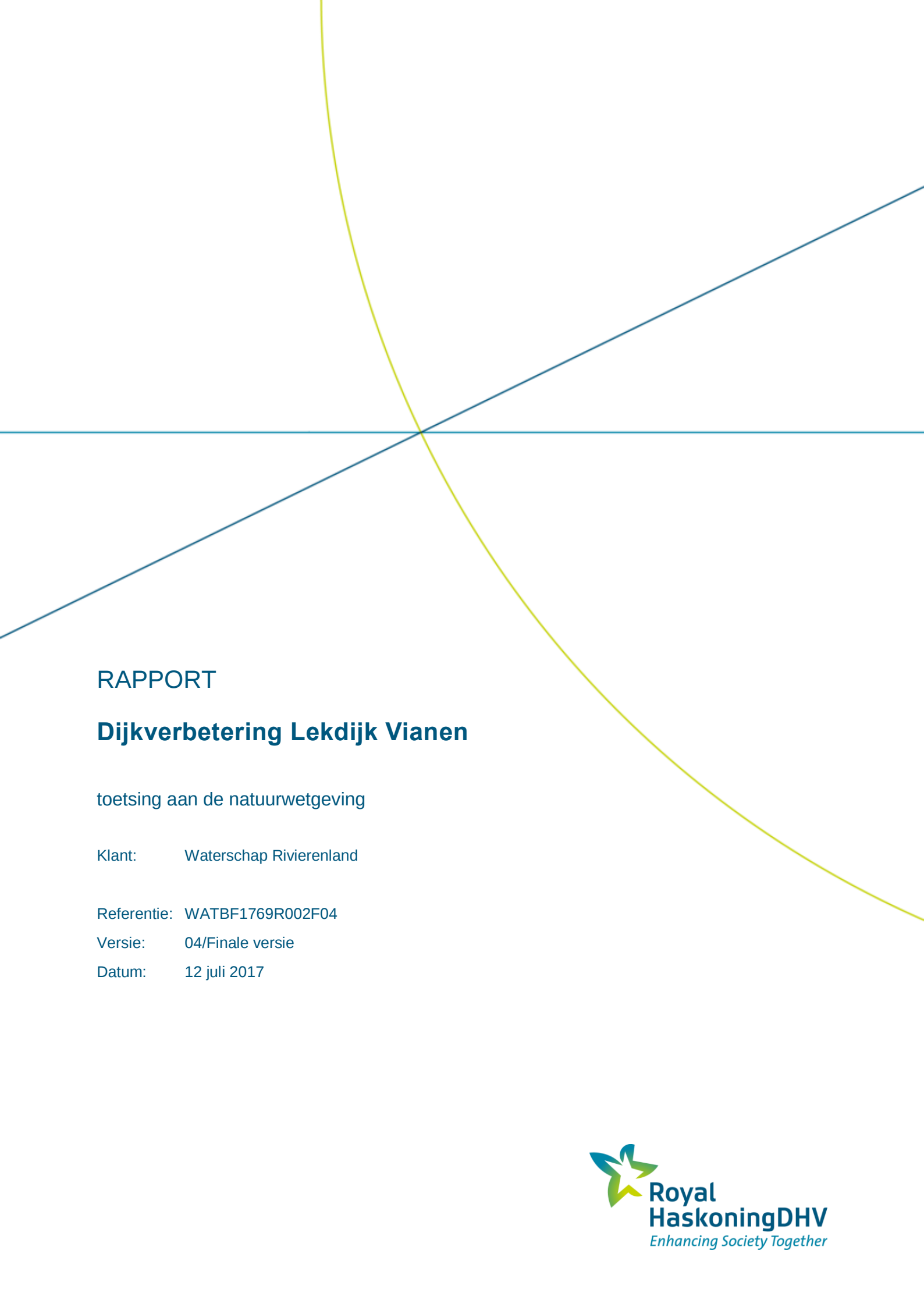

RAPPORT

Dijkverbetering Lekdijk Vianen

toetsing aan de natuurwetgeving

Klant: Waterschap Rivierenland

Referentie: WATBF1769R002F04

Versie: 04/Finale versie

Datum: 12 juli 2017

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Postbus 1132
3800 BC Amersfoort
Netherlands
Water

Trade register number: 56515154

+31 88 348 20 00 **T**
+31 33 463 36 52 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Dijkverbetering Lekdijk Vianen

Ondertitel:
Referentie: WATBF1769R002F04
Versie: 04/Finale versie
Datum: 12 juli 2017
Projectnaam:
Projectnummer: BF1769
Auteur(s): Jeroen Groenendijk

Opgesteld door: Jeroen Groenendijk

Gecontroleerd door: B.J.H.M. Possen

Datum/Initialen: 21-03-2017 BPO.

Goedgekeurd door: Ronald Hoevers

Datum/Initialen: 24-03-2017 / RHO

Classificatie

Projectgerelateerd

Disclaimer

No part of these specifications/printed matter may be reproduced and/or published by print, photocopy, microfilm or by any other means, without the prior written permission of HaskoningDHV Nederland B.V.; nor may they be used, without such permission, for any purposes other than that for which they were produced. HaskoningDHV Nederland B.V. accepts no responsibility or liability for these specifications/printed matter to any party other than the persons by whom it was commissioned and as concluded under that Appointment. The integrated QHSE management system of HaskoningDHV Nederland B.V. has been certified in accordance with ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 and OHSAS 18001:2007.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Relevante wet- en regelgeving	4
1.3	Werkwijze	5
1.3.1	Soortenbescherming Wnb	5
1.3.2	Natuurnetwerk Nederland	6
2	Projectgebied en voorgenomen ingreep	7
2.1	Algemene beschrijving plangebied	7
2.2	Voorgenomen werkzaamheden	10
3	Aanwezige natuurwaarden	11
3.1	Beschermde soorten Wnb	11
3.1.1	Vaatplanten	11
3.1.2	Vissen	11
3.1.3	Amfibieën en reptielen	11
3.1.4	Grondzoogdieren	12
3.1.5	Vleermuizen	12
3.1.6	Broedvogels	13
3.1.7	Ongewervelden	14
3.1.8	Samenvatting	15
3.2	Natuurnetwerk Nederland	16
4	Mogelijke effecten van de werkzaamheden	19
4.1	Beschermde soorten Wnb	19
4.1.1	Vissen	19
4.1.2	Amfibieën	19
4.1.3	Vleermuizen	19
4.1.4	Broedvogels	20
4.1.5	Ongewervelden	20
4.1.6	Samenvatting	20
4.2	Natuurnetwerk Nederland	21
5	Mitigatie	23
5.1	Wet Natuurbescherming	23
5.2	Natuurnetwerk Nederland	23
6	Conclusies	24
6.1	Beschermde soorten Wnb	24
6.2	Natuurnetwerk Nederland	25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Waterschap Rivierenland is voornemens om de Lekdijk bij Vianen tussen de uitmonding van het Merwedekanaal en de rijksweg A27 te versterken zodat deze voldoet aan de vigerende norm. Ingrepen in het landschap moeten worden getoetst op effecten op beschermde natuurwaarden. Indien er effecten aan de orde zijn die leiden tot overtreding van bij wet neergelegde verbodsbepalingen, is in principe mitigatie nodig en kan er vergunning- c.q. ontheffingplicht nodig zijn.

Het doel van deze rapportage is het in kaart brengen van de te verwachten effecten als gevolg van de aanleg van de dijkversterking op de wettelijk beschermde waarden conform de Wet Natuurbescherming (Wnb). Via deze per 1 januari 2017 ingegane wet is zowel de soortenbescherming (voorheen Flora- en faunawet) als de gebiedenbescherming (voorheen Natuurbeschermingswet) geregeld, evenals de bescherming van houtopstanden (voorheen Boswet). Deze rapportage beperkt zich tot gebieds- en soortenbescherming.

Er is in dit stadium nog geen duidelijkheid over de uitvoeringsmethode van de dijkversterking, dan wel het definitieve eindbeeld. Er moeten nog alternatieven worden opgesteld en afgewogen. Dit onderzoek omvat daarom noodzakelijkerwijs een effectbeoordeling op hoofdlijnen, die bruikbaar is voor het maken van een onderbouwde afweging.

1.2 Relevante wet- en regelgeving

De natuurwet- en regelgeving is onder te verdelen in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Beide aspecten zijn verankerd in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Gebiedsbescherming is voornamelijk van toepassing op Natura 2000-gebieden. Soortenbescherming is eveneens via de Wnb geregeld en is altijd, ook buiten natuurgebieden, relevant. Daarnaast is er het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS), dat via de Herijkte Provinciale Ruimtelijke Verordening (Provincie Utrecht, 2017) is beschermd, zij het planologisch.

Gebiedenbescherming (Natura 2000)

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op ten minste 7 kilometer afstand van het projectgebied. Het betreft onder meer de Rijntakken en de Zouweboezem. Op dergelijke afstanden zijn effecten op voorhand uitgesloten, onder meer door tussenliggend landgebruik als steden, (snel)wegen, industrie en dergelijke, zodat een effectbeoordeling in dit kader niet nodig is. Uitzondering vormt stikstofdepositie in natuurgebieden. Het is niet op voorhand uitgesloten dat deze stikstof neerslaat op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten die een instandhoudingsdoelstelling in het kader van Natura 2000 hebben.

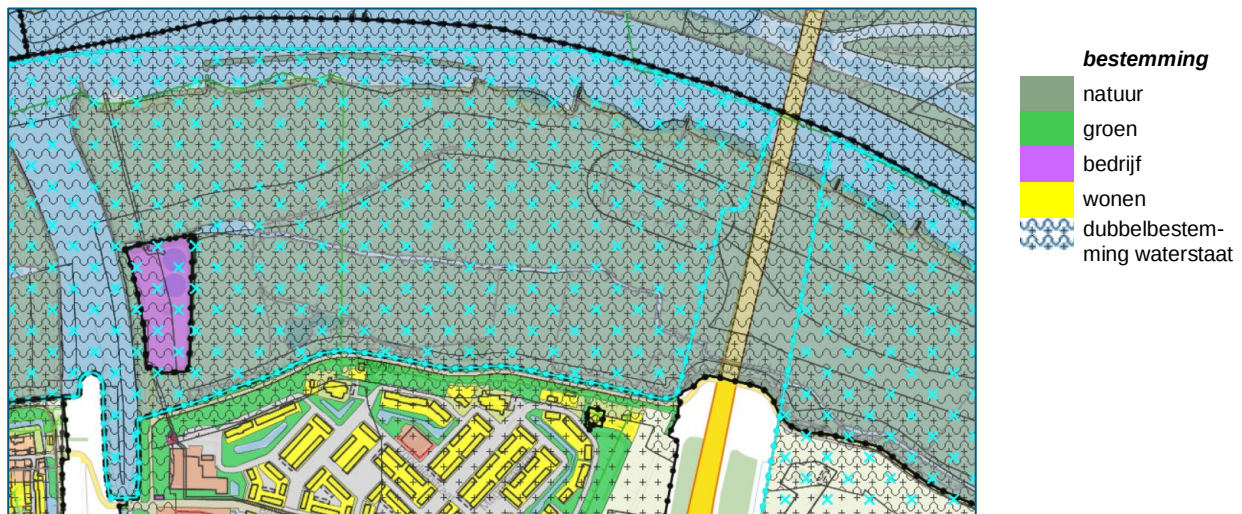
In het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is ontwikkelingsruimte gereserveerd voor prioritaire projecten, waaronder ook de projecten in het HWBP. De dijkversterking bij Vianen, het onderhavige project, is ook onderdeel van het HWBP; de stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden leiden daarmee niet tot significant negatieve effecten op Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen. Er is te zijner tijd, als er een VKA is gekozen, een stikstofberekening nodig met behulp van Aerius Calculator om duidelijk te krijgen dat de N-emissie binnen de grenzen van de gereserveerde ontwikkelingsruimte blijft. In dit rapport zullen N-depositie en andere aspecten van de werkzaamheden niet verder worden behandeld in het kader van Natura 2000.

Soortenbescherming

Soortenbescherming via de Wnb is altijd, ook buiten natuurgebieden, relevant. Een analyse van mogelijk aanwezige beschermde soorten en de negatieve effecten van de dijkversterking is daarom nodig in het kader van dit onderzoek.

Natuurnetwerk Nederland

Het is niet op voorhand duidelijk dat de dijkversterking kan plaatsvinden binnen het vigerende bestemmingsplan (Figuur 1-1). Daarom is een toetsing aan het nee, tenzij-regime van het NNN uitgevoerd.

Figuur 1-1: Bestemmingsplankaart. Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

1.3 Werkwijze

Het onderhavige onderzoek is uitgevoerd in de invloedssfeer van de gehele zomerdijk. Dit omvat dus het dijktraject waar verbeteringsmaatregelen op stapel staan, plus de directe binnendijkse en buitendijkse omgeving.

1.3.1 Soortenbescherming Wnb

Om een indruk te krijgen van het voorkomen van beschermde dieren en planten in het plangebied en omgeving is allereerst een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij zijn (openbaar) beschikbare bronnen geraadpleegd op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Dit betreft met name de NDFF (waarin ook gegevens staan van natuurorganisaties als Zoogdierverseniging, RAVON etc.). Ook is er informatie beschikbaar uit eerdere onderzoeken die zijn uitgevoerd in het kader van Ruimte voor de Lek (Arcadis, 2011). Daarnaast is contact gezocht met de Natuur- en Vogelwacht (NVW) Vijfheerenlanden, gericht op het verkrijgen van lokale verspreidingsinformatie van soorten. De NVW heeft inventarisatiegegevens (uit 2015 en 2016) van bijzondere flora in de Vianense Waard aangeleverd; faunagegevens waren niet beschikbaar. Alleen de zwaardere beschermde soorten, waarvoor door Provincie Utrecht geen vrijstelling van ontheffingsplicht is ingesteld in het kader van ruimtelijke inrichting, worden in deze studie behandeld.

Vervolgens is op 7 februari 2017 een veldbezoek uitgevoerd, gericht op de aanwezige natuurwaarden en het inschatten van de geschiktheid van het plangebied en omgeving als habitat voor de beschermde soorten die, volgens de bureaustudie, voorkomen in de regio. Dit is geen gericht onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, omdat er voor elke soortgroep een eigen inventarisatie-methodiek (en geschikt jaargetijde) vereist is.

Om vast te stellen of de dijkversterking effecten kan hebben op beschermde flora en fauna, is -op basis van ervaringen met eerdere, vergelijkbare projecten- een beknopte analyse gemaakt van de voorgenomen werkzaamheden van het project en de mogelijke effecten daarvan op de beschermde soorten die mogelijk voorkomen in het gebied. Daarbij zijn ook de verwachte storingsfactoren in aard, ruimte en tijd in beeld gebracht. Op basis van de storingsfactoren en de verspreiding van beschermde soorten (in tijd en ruimte) in het plangebied, kunnen de effecten van de geplande ingreep inzichtelijk worden gemaakt. Hierbij wordt aangegeven in hoeverre de storingsfactoren en gevoeligheid van aanwezige natuurwaarden overlappen (in omvang, ruimte en tijd). Vervolgens is beoordeeld of de effecten leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen neergelegd in de Wnb. Waar aan de orde, adviseren we naar aanleiding daarvan maatregelen om de negatieve effecten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

1.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Er is informatie ingewonnen bij de Provincie Utrecht om in beeld te krijgen met betrekking tot welke natuurwaarden worden toegekend aan de als NNN begrensde delen van de Vianense Waard (de zogenoemde wezenlijke kenmerken en waarden die gelden als toetsingskader voor NNN). Deels is deze informatie verkregen van de provinciale webkaart¹ waarin ook het Natuurbeheerplan is opgenomen. Hierin staat weergegeven welke beheertypen zijn toegekend aan de terreinen. Via de zogenaamde EHS-wijzer van de provincie is een scan van de natuurwaarde van het onderzoeksgebied en omstreken gemaakt met behulp van de signaleringskaartenviewer² van Provincie Utrecht. Er zijn verder geen specifieke waarden toegekend aan de Vianense Waarden (med. J. de Pater, Provincie Utrecht, e-mail van 22 februari 2017).

Voor de wezenlijke kenmerken en waarden is een beoordeling uitgevoerd van mogelijke effecten als gevolg van de dijkversterking, gevolgd door een advies over benodigde compensatie.

¹ <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart>

² <http://scan.provincie-utrecht.nl/Default.aspx>

2 Projectgebied en voorgenomen ingreep

2.1 Algemene beschrijving plangebied

Het traject en bijbehorende onderzoeksgebied liggen op en rondom de Lekdijk bij de Vianense Waard, ten oosten van het Merwedekanaal (Figuur 2-1).

Figuur 2-1: Ligging van de te versterken dijkvakken (rood).

Noordelijk van de te versterken dijk ligt het winterbed. In de uiterwaard liggen voornamelijk graslanden en ruigten, en tevens een tweetal poelen omringd door knotwilgen. De poelen zijn niet volledig geïsoleerd en staan in verbinding met een ontwateringssloot. Ook is er een klein oppervlak oobos met hoge schietwilgen aanwezig; dit bosje is aangeplant op een rabatten-structuur. Tussen het oobosje en de poelen ligt een smalle strook met rietruigte. Tot ongeveer halverwege de Lekdijk en de Lekoever lopen enkele sloten, voornamelijk van oost naar west. De Lekoever is versterkt met kribben van steenblokken en heeft – ter hoogte van het tegenover uitmondende Lekkanaal – een vooroever. In Figuur 2-2 is een impressie van de dijk en omgeving weergegeven.

Bij het onderzoeksgebied is op verzoek van Waterschap Rivierenland (WSRL) ook een klein deel van de binnendijkse bebouwing betrokken. Dit bestaat uit enkele gebouwen, waaronder een oude sporthal en een houten keet. Dit gedeelte heeft geen relatie met de dijkversterking. De gemeente Vianen overweegt om dit gedeelte in de toekomst te herontwikkelen. Deze ontwikkelingen zijn echter nog niet geconcretiseerd.

a: binnendijsk gebouw

c: binnendijsk laantje en huis

e: uiterwaard

g: binnendijsk rand van bebouwing

b: binnendijsk westkant

d: buitendijsk poel

f: uiterwaard met de RWZI

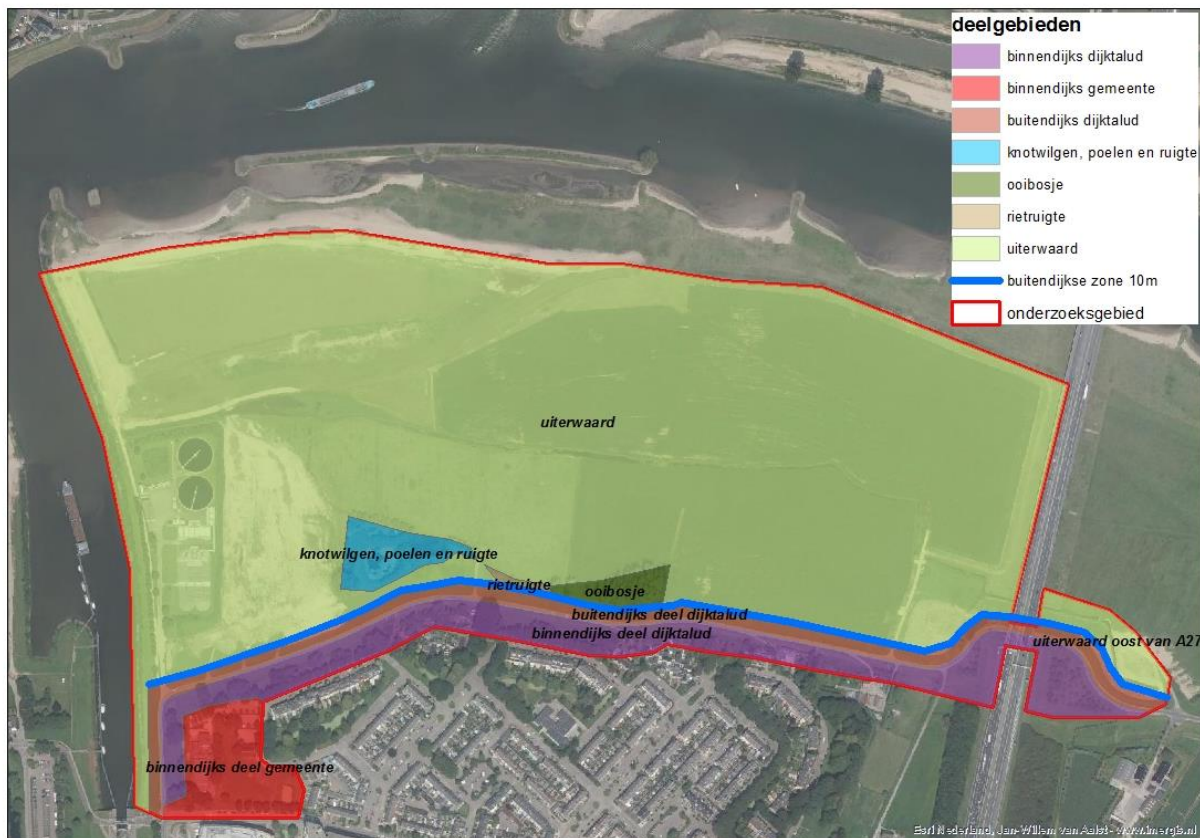
h: buitendijsk dijktafud met ooibosje in de verte

Figuur 2-2: Impressie van het plangebied en direkte omgeving.

Er zijn verschillende biotopen op en rondom de te versterken dijk aanwezig:

- graslanden op de dijk
- graslanden in de uiterwaard, begraasd en gehooid
- ooibosje met schietwilgen
- twee kleine plassen, vermoedelijk voormalige kleiputten, omgeven door rietruigte en knotwilgen
- particuliere tuinen met gras, struweelhagen en enkele lage jonge boompjes (binnendijks)

Het onderzoeksgebied is in een aantal deelgebieden onderverdeeld, met als doel om de aanwezigheid van soorten en mogelijke effecten specifiek per deelgebied te kunnen duiden. De deelgebieden zijn gekozen met het oog op de nog uit te werken varianten van dijkversterking. Er is onder meer een buitendijkse zone van 10 meter breed onderscheiden, die tegen de dijkteen in de uiterwaard ligt. Te verwachten effecten op beschermde soorten die in een specifiek deelgebied optreden kunnen een aanleiding geven om een of meerdere varianten aan te passen of niet in het afwegingsproces mee te nemen.

Figuur 2-3: Deelgebieden in het onderzoeksgebied.

2.2 Voorgenomen werkzaamheden

Op dit moment (maart 2017) is de veiligheidsopgave voor de dijkversterking nog niet vastgesteld. Vooralsnog is van het dijktraject (totaal 1200 meter) ca. 600 meter afgekeurd op het bezwijkmechanisme piping. Nu de definitieve veiligheidsopgave nog niet is vastgesteld zijn ook het voorkeursalternatief en de exacte methode van uitvoering nog niet bekend; de alternatieven moeten nog worden uitgewerkt. De noodzaak van het kappen van de bomen op het binnendijkse talud en in de uiterwaard kan in dit stadium niet worden uitgesloten; hetzelfde geldt voor het (gedeeltelijk) dempen van de buitendijkse poelen en sloten.

Er zal naar verwachting sprake zijn van grondverzet, waarbij de biotopen in meer of mindere mate zullen worden aangetast.

Uitvoering

De uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van de dijkversterking bij Vianen is voorzien in het jaar 2019. Afhankelijk van de uiteindelijke scope is de verwachting dat de werkzaamheden binnen 2 tot 6 maanden kunnen worden afgerond. Na het grondwerk dient het terrein nog te worden afgewerkt en ingezaaid. De oplevering van het werk is voorzien in het najaar van 2019.

3 Aanwezige natuurwaarden

3.1 Beschermde soorten Wnb

Hieronder wordt per soortgroep uitgewerkt welke er in de regio voorkomen en welke mogelijk in of direct nabij het plangebied leefgebied kunnen hebben.

3.1.1 Vaatplanten

Uit de NDFF-database zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten naar voren gekomen. Wel komt er een aantal plantensoorten van de Rode Lijst voor in de omgeving. Aan de buitendijkse kant van de Lekdijk zijn kamgras, oosterse morgenster en ruige leeuwentand waargenomen. Kamgras is op meerdere plekken gemeld; de aanwezigheid duidt op matig voedselrijke, drogere graslanden.

Door de Natuur- en Vogelwacht Vijfheerenlanden is in 2015 en 2016 onderzoek gedaan naar het voorkomen van plantensoorten in de uiterwaard tussen de Lekdijk en de watergang die min of meer oost-west, halverwege de uiterwaard door het gebied loopt. In de graslanden naast de RWZI zijn enkele typische soorten van stroomdalgraslanden gevonden, zoals gewone brunel, sikkelsklaver en groot streepzaad. Er zijn geen beschermde soorten of soorten van de Rode Lijst aangetroffen.

Door Arcadis (2011) wordt melding gemaakt van de brede wespenorchis, grote kaardenbol en zwanenbloem, relatief algemene en weinig kritische soorten, in de Vianense Waard. Deze soorten zijn onder de Wnb niet beschermd.

Een deel van de huidige beschermde plantensoorten behoort tot de kalkminnende, deels rivierbegeleidende soorten. Op basis van verspreidingsinformatie uit de NDFF is het echter niet aannemelijk dat deze zeldzame soorten – zoals wilde averuit, grote leeuwenklauw en ruw parelzaad – in de omgeving van Vianen voorkomen.

Het voorkomen van beschermde vaatplanten in (de omgeving van) de Lekdijk is uitgesloten.

3.1.2 Vissen

De beschermde grote modderkruiper komt in het riviereengebied rondom Vianen voor. Dit is van oorsprong een rivierbegeleidende soort die veel in relatief geïsoleerde laag dynamische wateren voorkomt. De soort gedijt het best in verlandende wateren waarin er weinig concurrentie met andere vissoorten is. Hoewel de sloten in het plangebied naar verwachting weinig verland zijn, is het niet volledig uit te sluiten dat deze soort voorkomt in de sloten in de uiterwaard.

Door Arcadis (2011) is melding gemaakt van kleine modderkruiper, een soort die tegenwoordig niet meer beschermd is onder de Wnb. Andere beschermde vissoorten komen niet voor in de wateren in het plangebied, omdat het biotoop niet geschikt is en ze in de wijde omtrek niet voorkomen.

3.1.3 Amfibieën en reptielen

In de omgeving is melding gemaakt van de beschermde amfibieënsoorten rugstreeppad en poelkikker, beide oostelijk van de A27 (NDFF). De kamsalamander is niet uit de directe omgeving bekend, maar komt wel redelijk veel voor in het riviereengebied, ook vlakbij Vianen. Het voorkomen van rugstreeppad, kamsalamander en poelkikker in de Vianense Waard is niet bekend. Binnen het onderzoeksgebied van

de uiterwaard Lekdijk zijn alleen de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander bekend uit NDFF (zie ook Arcadis, 2011); deze soorten zijn wel beschermd, maar door Provincie Utrecht vrijgesteld van ontheffingplicht. Ze kunnen voorkomen in de sloten of poelen nabij de Lekdijk.

Buitendijks liggen enkele poelen (kleiputten) die mogelijk geschikt zijn als voortplantingswater en leefgebied voor amfibieën. Landhabitat dat potentieel geschikt is, ligt rondom de kleiputten in de vorm van net iets hoger en droger gelegen rietruigten. Dergelijke plekken kunnen voldoende dekking bieden en zijn vorstvrij. De rugstreeppad komt meestal voor in dynamische biotopen met vergraafbaar zand en ondiepe (ook tijdelijke) wateren, maar ook in (polder)sloten in agrarische gebieden. Door Arcadis (2011) is de rugstreeppad aangetroffen bij de Ossenwaard. De poelen en de omliggende struwelen zijn geen typisch rugstreeppadden-habitat; het voorkomen van deze soort in de uiterwaard bij de Lekdijk is daarmee niet aannemelijk. Op de dijk zelf en binnendijks zijn ook geen geschikte habitats voor rugstreeppadden aanwezig.

De poelkikker en kamsalamander komen onder meer voor in uiterwaarden; de buitendijkse poelen kunnen geschikt zijn voor deze soorten. Het landhabitat van deze soorten bestaat uit net iets hoger en droger gelegen struwelen; de ruigte met knotwilgen kan geschikt zijn. Het voorkomen van poelkikker en kamsalamander in de Vianense Waard is niet uitgesloten. Op de dijk zelf en binnendijks zijn geen habitats voor deze twee soorten.

Volgens de NDFF is er in een wegberm westelijk van het Merwedekanaal nabij de A2 een dode ringslang gevonden (in 2012). De uiterwaard bij de Lekdijk is nauwelijks geschikt voor ringslangen, omdat die grotendeels uit gemaaide graslanden met enkele smalle sloten bestaat en er daardoor erg weinig schuilgelegenheid en foerageergebied (in de vorm van rietlanden, brede oeverruigten e.d.) is. De poelen zijn naar verwachting te klein om een duurzame populatie in stand te houden. Op de dijk zelf en binnendijks zijn geen habitats voor ringslangen aanwezig. Het voorkomen van ringslangen rondom de Lekdijk is niet aannemelijk.

3.1.4 Grondzoogdieren

In de NDFF wordt slechts melding gemaakt van de aanwezigheid van hazen in het onderzoeksgebied. Verder kunnen algemene soorten als konijn, mol, huisspitsmuis en bosspitsmuis voorkomen. In de regio komen enkele beschermde soorten voor. De bever is bekend van de Honswijkerplas, een strang op ongeveer 2,5 kilometer hemelsbreed van het projectgebied. Echter, binnen het plangebied zijn geen beversporen aangetroffen. De waterspitsmuis is in een braakbal aangetroffen, nabij de Ossenwaard en de stuw bij Hagestein. Waar het leefgebied van die soort is, is niet duidelijk. De waterspitsmuis leeft in moerassen en ondiepe wateren en wordt ook op sommige plekken in uiterwaarden gevonden. In het onderzoeksgebied bij Vianen is geen geschikt leefgebied voor waterspitsmuizen, omdat moerassen met ondiepe wateren ontbreken. Door Arcadis (2011) is na gerichte inventarisatie ook geen waterspitsmuis gevonden.

Het voorkomen van beschermde grondzoogdieren is uitgesloten.

3.1.5 Vleermuizen

In de wijde omgeving is melding gemaakt van de aanwezigheid van meerdere vleermuissoorten. Ten oosten van de A27 verblijven waarschijnlijk franjestaart, baardvleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis in een fort. Verder komen de algemene gewone en ruige dwergvleermuis voor. Daarnaast zouden ook de wat minder algemene laatvlieger, meervleermuis en rosse vleermuis kunnen

voorkomen. Het biotoop in de Vianense Waard is grotendeels matig geschikt voor deze soorten: er is weinig opgaande beplanting, water en luwte om te foerageren. Plaatselijk bieden de poelen en het oobosje wel goede foerageergelegenheid. In het oobosje zouden ook verblijfplaatsen van bomen-bewonende soorten (ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) kunnen zijn.

De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn gebouwenbewoners; mogelijk hebben deze soorten verblijfplaatsen in de binnendijs staande huizen. Ook de gebouwen die in het onderzoeksgebied staan zouden verblijfplaatsen van deze drie soorten kunnen hebben; enkele delen (van het complex waar de oude sporthal deel van uitmaakt) hebben een onder de dakrand toegankelijke spouw (Figuur 3-1). Het gebouw in de hoek van de Lekdijk en de Brugstraat, de schottenbalkloods, is toegankelijk door de vele openingen in de muren; het is niet bekend in hoeverre de binnenruimte wegkruipruimte en een stabiele temperatuur bieden.

Figuur 3-1: Gebouwen met toegankelijke binnenruimten; mogelijk geschikt als vleermuisverblijf. Links de schottenbalkloods, rechts het complex bij de oude sporthal. Inzet rechts: rode pijlen geven open stootvoegen aan onder de dakrand.

3.1.6 Broedvogels

Er zijn geen gegevens met betrekking tot broedvogels bekend uit de Vianense Waard. Het gebied biedt echter broedbiotoop voor meerdere vogelsoorten. De te versterken dijk wordt begraasd door schapen en er zijn vooral in het broedseizoen veel wandelaars en fietsers; daarom is de dijk zelf niet geschikt als broedbiotoop voor vogels. De graslanden direct langs de dijk zijn wel geschikt voor bijvoorbeeld grauwe gans en weidevogels zoals grutto, tureluur, kievit, graspieper en veldleeuwerik. In de wateren kunnen meerkoeten, futen en wilde eenden broeden.

De knotwilgen rondom de poelen vormen geen geschikte broedplekken voor steenuil; het zijn vrij kleine en jonge knotwilgen, zonder holtes of kom. Foerageergebied is mogelijk wel aanwezig, in de vorm van graslanden en enkele kleine fruitbomen in particuliere tuinen. Waarnemingen van steenuilen in de Vianense Waard zijn niet bekend.

De rietstroken nabij de Lekdijk, de poelen en het oobosje zijn geschikt broedbiotoop voor relatief algemene soorten als rietgors, rietzanger en bosrietzanger. Voor minder algemene soorten als roerdomp en grote karekiet zijn de rietoppervlakten te klein.

Figuur 3-2: Ooibosje met een nest, mogelijk van buizerd.

In het ooibosje kunnen meerdere vogelsoorten van bos en struweel broeden, zoals ekster, kraai, koolmees en winterkoning. Er is een groot nest aanwezig, mogelijk betreft dit een buizerdnest (Figuur 3-2). Er zijn tijdens het veldbezoek geen buizerds waargenomen. Buizerdnesten zijn jaarrond beschermd.

Er zouden huismussen en gierzwaluwen (beide hebben jaarrond beschermde nesten) kunnen broeden in de woonwijk, onder pannendaken. Deze soorten broeden niet in de gebouwen in het deel-onderzoeksgebied waar de houten keet en de oude sporthal staan; deze gebouwen hebben platte daken en zijn daarom niet geschikt.

3.1.7 Ongewervelden

Door Arcadis is de beschermde libellensoort rivierrombout gevonden in een kribvak in de Mijnsheerenwaard. De larven van deze soort leven in grotere rivieren zoals de Lek, niet in sloten of andere stilstaande wateren. Volgroeide larven komen in Nederland vaak op de strandjes in kribvakken uit het water en zoeken naastliggend struweel op om in “uit te sluipen”, oftewel de laatste vervelling tot imago te doorlopen. De larvenhuidjes kunnen dan worden gevonden op dergelijke strandjes met struweel. Het is niet uitgesloten dat de rivierrombout ook voorkomt in de Lek ter hoogte van de Vianense Waard en dat larven in de kribvakken uitsluipen. Een smalle strook van de uiterwaard langs de Lek kan dan als foerageergebied worden gebruikt; de rest van de uiterwaard en de dijk zijn verder niet van betekenis voor deze soort.

3.1.8 Samenvatting

In Tabel 3-1 staan de Wnb-soorten samengevat die in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen. In Tabel 3-2 staan deze resultaten verkort weergegeven per deel-onderzoeksgebied.

Tabel 3-1: Mogelijk voorkomende beschermde soorten van de Wnb in of direct rondom het plangebied, op basis van beschikbare verspreidingsinformatie en veldbezoek.

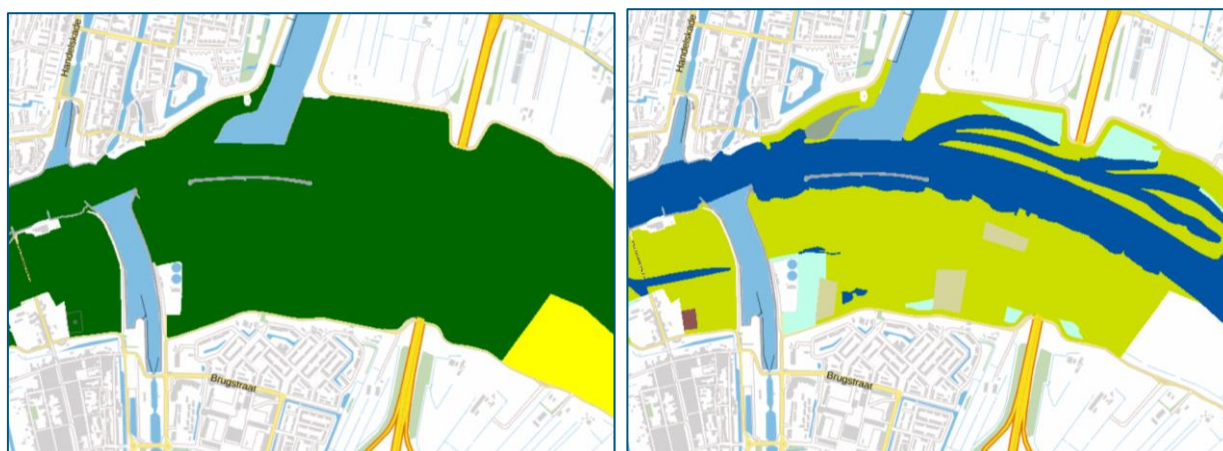
Soortgroep	Mogelijk voorkomende soorten	functie	Belangrijke elementen
vaatplanten	-		-
vissen	grote modderkruiper	leefgebied	kleine sloten in de uiterwaard
amfibieën	kamsalamander; poelkikker	voortplantingsplaats	poelen
		winterhabitat	ruigte, struweel, bomen rondom poelen
reptielen	-		-
grondgebonden zoogdieren	-		-
vleermuizen	gewone dwergvleermuis, meervleermuis, laatvlieger	foerageergebied	opgaande vegetatie, graslanden, open wateren
		vlieg-/migratieroute	dijktaalud, bomenrijen
		mogelijke verblijfplaatsen	gebouwen met toegankelijke ruimten
	ruige dwergvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis	foerageergebied	bomen met holten
		vlieg-/migratieroute	dijktaalud, bomenrijen
		mogelijke verblijfplaatsen	bomen met holten
broedvogels	ekster, kraai, koolmees etc.	mogelijk broedbiotoop	ooibosje, bomen, struiken
	grutto, tureluur, kievit	mogelijk broedbiotoop	uiterwaarden
	buiszard	mogelijke nestplaats	ooibosje
		foerageergebied	uiterwaarden
ongewervelden	rivierrombout	leefgebied	Lek en strandjes in kribvakken

Tabel 3-2: Mogelijk voorkomende beschermde soorten van de Wnb per deelgebied. Verklaring: lg = leefgebied; f = foerageergebied; vlr = vliegroute; vbl = verblijfplaats; b = broedbiotoop (in alle gevallen "mogelijk").

soort	onderdeel project-/onderzoeksgebied							
	dijktaal binnendijks	dijktaal buitendijks	extra hoek west- binnen	oobosje	poelen+ruigte	buitendijkse zone 10m	buitendijks >10m	Lek, kribvakken
vissen								
grote modderkruiper					lg	lg	lg	
amfibieën								
kamsalamander					lg			
poelkikker					lg			
vleermuizen								
gewone dwergvleermuis, meervleermuis, laatvlieger	vbl, vlr, f	vlr, f	vbl	f	f	f	f	f
ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis	vlr, f	vlr, f		vbl	f	f	f	f
broedvogels								
bos- en struweelvogels: ekster, kraai, koolmees etc.		b, f		b, f	b, f			
weidevogels: grutto, kievit, tureluur etc						f	b, f	
jaarrond beschermd: buizerd				b, f	f	f	f	f
ongewervelden								
rivierrombout								lg

3.2 Natuurnetwerk Nederland

De hele Vianense Waard maakt deel uit van het NNN; dit betreft het buitendijkse deel vanaf de Lekdijk tot aan de Lek (Figuur 3-3). Volgens de kaart is ook het buitendijkse talud van de dijk onderdeel van het NNN. De buitendijkse wateren staan als Rivier (N02.01) op de kaart. Op de ambitiekaart (niet weergegeven) staat het gehele buitendijkse NNN-deel bestempeld als "nog om te vormen".

Figuur 3-3: Ligging EHS en beheertypen ter hoogte van het dijktracé bij Vianen (bron: Utrecht, natuurbeheerplan 2017). Donkerblauw = N02.01 Rivier; lichtgroen = N12.02 Kruiden- en faunarijck grasland; lichtbruin = N12.05 Kruiden- of faunarijck akker; lichtblauw = N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos)

Provincie Utrecht hanteert 6 toetsingsaspecten waarin de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN samenkomen:

- bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem, inclusief de vereiste omgevingsfactoren (zoals donkerte, bodem, water en milieu)
- De robuustheid en aaneengeslotenheid van de NNN
- De aanwezigheid van bijzondere soorten (beschermde soorten Wnb en Oranje Lijsten)
- De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen
- Behoud van oppervlakte
- Behoud van samenhang

Een scan met behulp van de signaleringskaartenviewer³ van Provincie Utrecht levert de volgende basisinformatie op:

- op een schaal van A t/m F hebben de uiterwaarden bij Vianen de laagste score A; dit betekent dat, op basis van voorkomende plantensoorten, de waarde van het dominerende beheertype Kruiden- en faunarij grasland door provincie Utrecht als laag wordt ingeschat.
- er is geen kwel in het onderzoeksgebied; neerslagwater zijgt in
- er zijn geen door de mens geplaatste faunaverbindingen (dit staat uiteraard los van een eventuele verbindende functie die een gebied kan hebben voor fauna)

De mogelijk voorkomende bijzondere soorten zijn deels reeds behandeld in paragraaf 3.1; dit zijn de beschermde Wnb-soorten. Provincie Utrecht hanteert daarnaast een zogenaamde Oranje Lijst van bijzondere soorten (Provincie Utrecht, 2002; 1998). Een deel van deze Oranje Lijst-soorten is beschermd volgens de Wnb; hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.1. De in de Vianense Waarden voorkomende diersoorten van de Oranje Lijsten, voor zover niet overlappend met de Wnb, zijn alleen pleisterende vogelsoorten grauwe gans, kolgans en smient (NDFF). De aantallen zijn relatief laag en de Vianense Waard heeft geen bijzondere geschiktheid voor deze vogels. Andere diersoorten van de Oranje lijst komen niet voor; ze zijn niet waargenomen en het plangebied herbergt geen geschikt habitat.

Daarnaast komen er plantensoorten van de Oranje Lijst voor in de uiterwaard; deze zijn in 2015 en 2016 aangetroffen door een vrijwilliger van de NVW Vijfheerenlanden (med. dhr. D. Kerkhof, e-mail 13 februari 2017). Het betreft aarvederkruid (in enkele slootdelen); bleekgele droogbloem, handjesgras, groot streepzaad, schijnraket, sikkellaver, wilde reseda (in de uiterwaardgraslanden en –ruigten) en brede wespenorchis (langs een van de poelen).

Voor wat betreft de eenheid en verbindende functie van de uiterwaard kan gesteld worden dat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van een complex van uiterwaarden langs de Lek. Tussen Vianen en Nieuwegein is alleen de zuidoever van de Lek – waar het studiegebied onderdeel van uitmaakt – van waarde als natuurgebied, omdat de noordzijde bebouwd en verstoord is. De uiterwaard ter hoogte van de Lekdijk is dan ook een belangrijke schakel in het uiterwaardensysteem van de Lek; het verbindt de westelijk en oostelijk gelegen delen buiten de bebouwde kernen.

Samenvattend:

- de algehele natuurwaarde van de Vianense Waard is betrekkelijk laag
- er komen enkele soorten van de Oranje Lijst voor, met name een achttal plantensoorten is vermeldenswaardig
- de uiterwaard is een verbindende schakel tussen uiterwaardcomplexen.

In Tabel 3-3 staan de NNN-waarden waar relevant per deelgebied uitgesplitst.

³ <http://scan.provincie-utrecht.nl/Default.aspx>

Tabel 3-3: Kwaliteit van natuurwaarde van het NNN per deelgebied. Verklaring: "x" = aanwezig; "-" = beperkt van toepassing; "+" = van toepassing; "++" = sterk van toepassing.

soort	dijkta- lud buitendijks	ooibosje	poelen+ruigte	buitendijkse zone 10m	buitendijks >10m	Lek, kribvakken
Algemene natuurwaarde	A*					
Verbinding natuurgebieden	schakel in uiterwaarden-complex					
Oranje Lijstsoort: wespenorchis		x				
Oranje Lijstsoorten: aarvederkruid, bleekgele droogbloem, handjes-gras, groot streepzaad, schijnraket, sikkelklaver, wilde reseda					x	
grauwe gans, kolgans, smient					x	
donkerte	+	+	+	+	++	++
afwezigheid verstoring	-	+	+	-	+	++

* op een schaal van A tot F, waarbij A de laagste waarde vertegenwoordigt

4 Mogelijke effecten van de werkzaamheden

Omdat nog niet bekend is wat de werkzaamheden precies gaan omvatten, is er in dit hoofdstuk een effectbeoordeling op hoofdlijnen gemaakt (op basis van ervaringen uit het verleden), met name gericht op ingrepen in de verschillende deel-onderzoeksgebieden. In een later stadium, als er concrete varianten of een VKA zijn, moet deze effectbeoordeling verder worden uitgewerkt.

De werkzaamheden kunnen in principe gepaard gaan met de volgende storingsfactoren:

- ruimtebeslag op vegetatie of leefgebied, vanwege graafwerkzaamheden. Hieronder valt ook het kappen van bomen;
- sloop van gebouwen;
- uitstraling van licht, optische effecten en geluid naar de omgeving;
- stikstofemissie door materieel, leidend tot stikstofdepositie op habitattypen en/of leefgebieden van soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn (met een instandhoudingsdoelstelling).

4.1 Beschermd soorten Wnb

Aangezien de meeste soorten niet in of nabij de planlocatie kunnen voorkomen, is een negatief effect door de werkzaamheden in een aantal gevallen op voorhand uitgesloten. Hieronder wordt dit per soortgroep verder uitgewerkt.

4.1.1 Vissen

Grote modderkruipers kunnen worden gedood of verwond wanneer de poelen en/of de sloten in de uiterwaard worden vergraven of gedempt. Ook kan daarbij leefgebied verloren gaan. Negatieve effecten van de werkzaamheden op de grote modderkruiper zijn niet op voorhand uitgesloten.

4.1.2 Amfibieën

Het vergraven of (gedeeltelijk) dempen van de poelen kan betekenen dat biotoop van de kamsalamander en/of poelkikker wordt aangetast. Ook kunnen exemplaren van deze soorten worden gedood of verwond. In het najaar-winter zijn de eventueel aanwezige kikkers, padden en salamanders in winterrust in de hoger en droger gelegen struwelen langs de poelen; het verwijderen van deze struwelen kan dus aantasting van landhabitat van kamsalamander en/of poelkikker betekenen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde amfibieën zijn niet op voorhand uitgesloten.

4.1.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn 's nachts actief en worden dus niet verstoord door werkzaamheden overdag. Mocht er 's nachts gewerkt worden in de periode dat vleermuizen actief zijn (grofweg maart t/m november, afhankelijk van de weersomstandigheden), dan kunnen foeragerende of langsvliegende vleermuizen worden verstoord. Er is echter zodanig veel geschikt foerageergebied in de wijde omgeving aanwezig voor de soorten die kunnen voorkomen, dat er geen sprake is van verstoring van essentieel foerageergebied.

Het verwijderen van bomen en opgaande ruigte, en het aantasten van kleine wateren kan wel aantasting van foerageergebied betekenen. Indien er geschikte bomen of gebouwen worden verwijderd, gaan er ook verblijfplaatsen verloren. Dit kan voor alle in paragraaf 3.1 genoemde vleermuissoorten gelden.

De functie van vliegroute die de dijk kan hebben voor vleermuizen wordt (afgezien van eventuele verstoring tijdens de werkzaamheden) niet aangetast; de dijk blijft immers bestaan.

4.1.4 Broedvogels

In en rondom het werkgebied kunnen veel vogelsoorten broeden. Broedvogels kunnen ook op (enige) afstand negatieve effecten ondervinden door verstoring; ze worden dan – afhankelijk van de tijd in het jaar en het tijdstip van de dag – verstoord bij het broeden, foerageren, migreren of overwinteren. Het verstoren is niet verboden als de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

In dit stadium wordt voorzien dat de werkzaamheden in de periode september t/m maart uitgevoerd zullen worden. Verstoring van vogelbroedgevallen is dan niet waarschijnlijk, omdat voor de meeste soorten de broedperiode in de periode maart t/m augustus valt. Omdat met een doorlooptijd van maximaal 6 maanden wordt gerekend en enige overlap niet op voorhand is uitgesloten (de maand maart), kan mogelijk toch verstoring van broedgevallen optreden. Het verstoren van broedgevallen van vogels is daarom niet op voorhand uitgesloten.

4.1.5 Ongewervelden

De rivierrombout leeft mogelijk in de kribvakken van de Lek ter hoogte van de Vianense Waard. De afstand tot de te versterken dijk is dermate groot (> 700 meter) dat aantasting van het leefgebied van deze soort uitgesloten is.

4.1.6 Samenvatting

In Tabel 4-1 staan de mogelijke effecten op Wnb-soorten samengevat.

Tabel 4-1: Mogelijke negatieve effecten op soorten die kunnen voorkomen in de invloedssfeer van het project.

Soortgroep	Soorten	Mogelijk negatief effect
vissen	grote modderkruiper	• verlies van leefgebied bij aantasting poelen en sloten • doden en verwonden van individuen
amfibieën	kamsalamander, poelkikker	• verlies van voortplantingswater of landhabitat bij aantasting poelen en omliggende ruigte in uiterwaard • doden en verwonden van individuen
vleermuizen	gebouwenbewonende soorten: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis	• aantasting van foerageergebied bij verwijderen bomen en ruigte of dempen van sloten/poelen • verlies verblijfplaatsen bij sloop/renovatie van gebouwen
	bomenbewonende soorten: rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis	• aantasting van foerageergebied bij kap c.q. verwijderen van bomen en ruigte of dempen van sloten/poelen • verlies verblijfplaatsen bij kap van bomen
broedvogels	niet-jaarrond beschermde soorten (ekster, grutto, meerkoet, etc.)	• verstoring van nesten (bij werk in broedseizoen)
	jaarrond beschermde nesten: buizerd	• verstoring van nesten (bij werk in broedseizoen) • aantasting van nestlocaties bij bomenkap
ongewervelden	rivierrombout	geen negatief effect

Tabel 4-2: Mogelijke negatieve effecten op beschermde soorten van de Wnb per deelgebied. Verklaring: lg = leefgebied; f = foerageergebied; vlr = vliegroute; vbl = verblijfplaats; b = broedbiotoop/nest (in alle gevallen "mogelijk").

soort	onderdeel project-/onderzoeksgebied							
	dijktaal binnendijks	dijktaal buitendijks	extra hoek west-binnen	oobosje	poelen+ruigte	buitendijkse zone 10m	buitendijks >10m	Lek, kribvakken
vissen								
grote modderkruiper					lg	lg	lg	
amfibieën								
kamsalamander					lg			
poelkikker					lg			
vleermuizen								
gewone dwergvleermuis, meervleermuis, laatvlieger	f	f	vbl	f	f	-	-	-
ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis	f	f		vbl, f	f	-	-	-
broedvogels								
bos- en struweelvogels: ekster, kraai, koolmees etc.		b, f		b, f	b, f			
weidevogels: grutto, kievit, tureluur etc						-	b	
jaarrond beschermd: buizerd				b, f	f	-	-	-
ongewervelden								
rivierrombout								-

4.2 Natuurnetwerk Nederland

In Tabel 4-3 staan de mogelijke effecten op het NNN samengevat per deelgebied. De algemene natuurwaarde van de uiterwaard heeft al de laagste score in de Utrechtse beoordelingssystematiek; de dijkversterking zal dus geen verdere verslechtering opleveren. Omdat de bekleding van de dijk en de uiterwaard na afronding van de verbeteringswerkzaamheden weer zoveel mogelijk wordt hersteld, zal de landschappelijke en ecologische setting niet veranderen; de verbindende functie van het gebied in het uiterwaardencomplex blijft daardoor aanwezig. Indien er in de uiterwaard wordt gewerkt, is het niet op voorhand uitgesloten dat groeiplaatsen van Oranje Lijst-plantensoorten worden aangetast.

Door gebruik van materieel en aanwezigheid van mensen worden de rust en donkerte en de leefgebieden van diersoorten tijdelijk verstoord. De functie van doortrek-, pleister- en overwinteringsplaats die de uiterwaard kan hebben voor grauwe gans, kolgans en smient kan in het najaar en de winter tijdelijk worden verstoord. Alleen de Lekoever inclusief de kribvakken liggen ver genoeg van de te verbeteren dijk om verstoring te kunnen uitsluiten.

Tabel 4-3: Mogelijke effecten op natuurwaarden van het NNN per deelgebied. Verklaring: 0 = geen effect; - = mogelijk negatief effect bij aantasting van het betreffende deelgebied.

effect op NNN-natuurwaarde	Deelgebied					
	dijktalud buitendijks	oobosje	poelen+ruigte	buitendijkse zone 10m	buitendijks >10m	Lek, kribvakken
algemene natuurwaarde	0					
verbinding natuurgebieden	0					
groeiplaats wespenorchis		-				
groeiplaats aarvederkruid, bleekgele droogbloem, handjes-gras, groot streepzaad, schijnraket, sikkellaver, wilde reseda					-	
grauwe gans, kolgans, smient (tijdelijke verstoring, agv werkzaamheden)					-	
donkerte (tijdelijk effect, tijdens werkzaamheden)	-	-	-	-	-	0
afwezigheid verstoring (tijdelijk effect, tijdens werkzaamheden)	-	-	-	-	-	0

5 Mitigatie

Omdat nog niet bekend is hoe de dijkversterking wordt uitgevoerd, is mitigatie slechts op hoofdlijnen te geven. Dit onderdeel moet nader worden uitgewerkt wanneer bekend is hoe het project wordt uitgevoerd. Hieronder wordt de mitigatie op hoofdlijnen gegeven, ervan uitgaande dat de soorten ook daadwerkelijk voorkomen. Dit is nog niet bekend. In een later stadium moet worden bekeken of en voor welke soortgroepen nader onderzoek naar aanwezigheid van soorten nodig is.

5.1 Wet Natuurbescherming

Het verstoren van broedgevallen is geen overtreding van de Wnb, zolang die verstoring niet leidt tot aantasting van de plaatselijke populatie van de betreffende soort(en). Vanuit de zorgplicht is het echter nodig om aantasting van vogelnesten door verstoring te voorkomen. De volgende maatregelen kunnen helpen om verstoring van vogelbroedgevallen te voorkomen:

- buiten het vogelbroedseizoen werken
- zoveel mogelijk zaken in de winter of vroege voorjaar (voorafgaand aan het broedseizoen) doen: bomen kappen, struweel verwijderen
- als er binnen het vogelbroedseizoen moet worden gewerkt: door een ecooloog laten checken op broedgevallen. Als er broedgevallen zijn, dan mag er niet binnen verstoringsafstand worden gewerkt tot de jongen vliegvlug zijn. De ecooloog dient ook de verstoringsafstand te bepalen.
- terrein ongeschikt houden door verstoring en kort maaien

Negatieve effecten op grote modderkruiper en amfibieën kunnen in de eerste plaats worden voorkomen door het behouden van de poelen en de sloten, en (ten aanzien van amfibieën) de ruigte rondom de poelen.

Verlies van verblijfplaatsen van vleermuizen kan worden gemitigeerd door het aanbieden van tijdelijke en permanente vleermuisverblijven (losse kasten, inmetse kasten etc.). De verschillende soorten stellen echter verschillende eisen aan deze kasten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met vliegroutes en foerageergebied.

De zorgplicht is altijd van toepassing; deze houdt in dat naar redelijkheid moet worden voorkomen dat wilde planten- en diersoorten schade ondervinden, ongeacht hun beschermingsstatus. In het kader van deze zorgplicht wordt in ieder geval geadviseerd om:

- de graslanden in het werkgebied kort te maaien en het maaisel af te voeren, ongeveer een week voordat de werkzaamheden beginnen; hierdoor hebben kleine diersoorten als veldmuis, bosspitsmuis, bruine kikker etc. de gelegenheid om elders foerageergebied te zoeken.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

De aantasting van het kruiden- en faunairijk grasland kan zo kort mogelijk worden gehouden door de beschadigde graslanden (inclusief de eventuele kapvlakte) na afronding in te zaaien met een natuurlijk kruiden-grasmengsel, met een soortensamenstelling die aansluit op die van de reeds aanwezige graslanden in de uiterwaard. Het gebruiken van rijplaten is ook bevorderlijk voor de graslanden; de schade wordt daarmee beperkt. Er is verder geen andere mitigatie nodig of mogelijk dan die hierboven zijn genoemd bij de Wnb. Het verstoren van rust, ruimte en donkerte kan niet verder gemitigeerd worden behalve door het zoveel mogelijk beperken van rijbewegingen en het gebruiken van materieel met een zo laag mogelijke geluidsproductie.

6 Conclusies

6.1 Beschermden soorten Wnb

- Er is een aantal beschermde soorten waarvan het voorkomen rondom de Lekdijk en de naastliggende uiterwaard niet uitgesloten is;
- Bijna alle beschermde soorten die kunnen voorkomen, kunnen ook negatieve effecten ondervinden, afhankelijk van het deelgebied dat door de dijkversterking wordt aangetast;
- In geval van het bovenstaande, zijn mitigerende maatregelen nodig om verstoring van broedgevallen te voorkomen;
- Nadere vervolgonderzoeken zijn nodig als er meer duidelijkheid is over de uitvoeringsmethode;
- Op basis van de te kiezen VKA en de vervolgonderzoeken moeten de mitigerende maatregelen nader worden uitgewerkt en kan worden bepaald of ontheffingsaanvraag nodig is.

In de onderstaande tabel is weergegeven per deelgebied en per soort waar ontheffingsplicht aan de orde kan zijn. Dit dient, zoals hierboven aangegeven, te zijner tijd te worden bepaald als er alternatieven uitgewerkt zijn. Met betrekking tot broedvogels geldt dat voor aantasting van nesten in de broedtijd in beginsel geen ontheffing wordt verleend, omdat dit voorkomen kan worden. Voor het aantasten van jaarrond beschermde nesten van de buizerd, buiten het broedseizoen, kan ontheffing worden verleend als een geldig belang uit de Vogelrichtlijn van toepassing is op het project. Een voorbeeld van zo'n belang is "volksgezondheid of openbare veiligheid".

Tabel 6-1: Mogelijke ontheffingsplicht voor beschermde soorten bij aantasting van het betreffende onderdeel van het project/onderzoeksgebied. "x" = ontheffingsplicht waarschijnlijk; "-" = ontheffingsplicht niet waarschijnlijk; "n.m." = ontheffingverlening niet mogelijk, omdat aantasting van vogelnesten gemitigeerd kan worden.

soort	onderdeel project-/onderzoeksgebied							
	dijktaal binnendijks	dijktaal buitendijks	extra hoek west-binnen	oobosje	poelen+ruigte	buitendijkse zone 10m	buitendijks >10m	Lek, kribvakken
vissen								
grote modderkruiper					x	x	x	
amfibieën								
kamsalamander					x			
poelkikker					x			
vleermuizen								
gewone dwergvleermuis, meervleermuis, laatvlieger	-	-	x	x	x			
ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis	-	-		x	x			
broedvogels								
bos- en struweelvogels: ekster, kraai, koolmees etc.		n.m.		n.m.	n.m.			
weidevogels: grutto, Kievit, tureluur etc.							n.m.	
jaarrond beschermd: buizerd				x	-			

6.2 Natuurnetwerk Nederland

- Er is sprake van een tijdelijke aantasting van beheertype kruiden- en faunarijk grasland; dit is te herstellen door inzaaien van beschadigde grasvegetatie met een natuurlijk kruiden-grasmengsel, ook op de kapvlakte van het bosje;
- Er treedt een tijdelijke verstoring op van rust en donkerte;
- Overige kenmerkende waarden worden niet aangetast;
- Er zijn geen vervolgonderzoeken nodig.

7 Bronnen

- Arcadis, 2011. Ruimte voor de Lek (Snip 3). Basisrapport natuur. Arcadis rapport 074937956:J
- Provincie Utrecht, 1998. Oranje lijst fauna
- Provincie Utrecht, 2002. Oranje lijst flora
- Provincie Utrecht, 2017. HPRV 19 januari 2017.

websites

www.telmee.nl

www.provincie-utrecht.nl

www.ravon.nl

www.ndff-ecogrid.nl

